

RESÜMEE

Vähiravi rahastamine Eestis ja välisriigis

Mari Mathiesen, Eesti Haigekassa

Eesti ravikindlustussüsteemi üldised põhimõtted on sätestatud ravikindlustuse seaduses, mille kohaselt põhineb ravikindlustus kindlustatud isikute solidaarsusel ja piiratud omaosalusel ning lähtudes vajadustele vastavate teenuste osutamise, ravi piirkondliku võrdse kättesaadavuse ja ravikindlustusraha otstarbeka kasutamise põhimõttest.

Solidaarsus ravikindlustuses tähendab seda, et kellegi ravikindlustusmaksed ehk panus süsteemi ega ka juurdepääs vajaminevale abile ei sõltu vanusest, sissetulekust või terviseriskidest. **Kõigil Eesti ravikindlustatud inimestel on õigus saada ühesuguseid kvaliteetseid tervishoiuteenuseid, ravimeid ja meditsiiniseadmeid ning haigestumine ei tohi kaasa tuua finantsriski.** Kvaliteetsete ravitulemuste eelduseks on meditsiiniline tõenduspõhisus. Nii ravi kui ka rahastamisotsused peavad olema **tõenduspõhised st parimate olemasolevate tõendite üksikasjalikku, kaalutud ja sihipärast arvestamist otsuste tegemisel.** Haigekassa kaalub ravikindlustuspaketi täiendamisel uue tervisetehnoloogia, st meetodi või ravimi rahastamist siis, kui eksperimentaalmeetodist on saanud ravistandard, see tähendab, et tõenduspõhisus ja eelised on uuringutes ning praktikas selgelt kinnitust leidnud.

Tervishoiuteenuste, sealhulgas sõeluuringute, ravimite ja meditsiiniseadmete lisamine ravikindlustuspaketti toimub ühtsetel põhimõtetel. Lisaks **meditsiinilisele tõenduspõhisusele** hinnatakse **alternatiivsete ravivõimaluste olemasolu, uue meetodi kulutõhusust võrreldes senise ravistandardiga ja mõju ravikindlustuse eelarvele.** Ravikindlustuspaketi täiendamisel on ekspertidena kaasatud lisaks erialaseltsidele Tartu Ülikooli arstiteaduskonna ja Ravimiameti nimetatud eksperdid, üha enam kasutatakse tervisetehnoloogiate hindamist. Haigekassa peab oluliseks osapooltega, sh patsiendiühendustega avatud suhtlemist ja kogu tegevuse aluseks on **läbipaistev menetlus- ja otsustusprotsess.**

Haigekassa jaoks on tähtis **kaasaegsete tervishoiuteenuste** kättesaadavaks tegemine Eesti ravikindlustatutele. Nt 2014. aastal laekunud 93 uut teenuse taotlusest on 2015. aastast kindlustatutele haigekassa kulul kättesaadavad 53 uut teenust, mille mõju eelarvele on 4,7 miljonit eurot. Soodusravimite loetellu lisandus 12 uut toimeainet.

Vähiravi võimaluste avardamine on sealjuures olnud üks prioriteete. Ravikindlustuspaketi täiendamisel on ressursside piiratuse juures alati oluliseks kaalutluskohaks lisaks kulule saadav tervisekasu ja alternatiivide olemasolu. Kulutõhususe hindamisel oleme vähkkasvajate korral reeglina lähtunud ülemisest piirmäärast e võrreldes muude haigustega aktsepteerime suuremaid kulusid. Kasvajate raviks on haigekassa tervishoiuteenuste loetellu 2015. aastal lisatud 5 uut teenust ning 4 innovatiivset ravimit (kopsu- ja munasarjakasvaja ning leukeemia ja luumetastaaside raviks). 2016. aastast kavatseme lisada täiendavaid ravivõimalusi onkoloogias.

Viimase 5 aasta jooksul on **onkoloogilise ravi rahastamine kasvanud** rohkem kui poole võrra (2010.a. aastal 35,5 tuhat eurot ja 2015.a 76,4 tuhat eurot), aastane ravijuhtude arv on kasvanud 56 tuhande võrra (2010.a. 93,6 tuhat ja 2015a. 149,6 tuhat).

Kui haigekassa kindlustatule vajalikku tõenduspõhiseid uuringuid ja ravi Eestis ei osutata, aga tõenduspõhine standardravi on olemas, siis on see vajadusel tagatud välisriigis. Haigekassa annab eelloa ja katab tervishoiuteenuste osutamise seotud kulud välisriigi arvete alusel.

Eesti Haigekassa jaoks on onkoloogia oluline valdkond. Haigekassa vaatab teemale kui tervikule ehk ühelt poolt tegeleb nii kaasaegse diagnostika kui ravi rahastamise, teenuste ja ravivõimaluste laiendamisega kui teisalt ennetuse ja teadlikkuse tõstmisega. Haigekassa toetab tervishoiu ravikvaliteedi standardite seadmist ja indikaatorite mõõtmise arendamist. Eelkõige on ravikindlustuse jaoks oluline luua võimalused ennetada, varakult avastada ja tõhusalt ohjata pahaloolumulisi kasvajaid võimaldades inimestele prima ravitulemuse ja elukvaliteedi.